

Με δάκρυα στα μάτια ο συνταξιούχος ηλεκτρολόγος μηχανικός Κιρίλ Αθανασόφσκι, δείχνει ένα διαμέρισμα σε μια ημιτελή οικοδομή στο κτιριακό συγκρότημα «Αντιγόνη» στα Σκόπια. «Κοιτάξτε εκείνο το διαμέρισμα. Το αγόρασα πριν 14 χρόνια για την κόρη μου. Ποτέ δεν μπήκαμε μέσα», λέει με οργή. Ο 77χρονος ζει μια προσωπική τραγωδία. Πούλησε ό,τι είχε για να αγοράσει αυτό το διαμέρισμα, θέλοντας να εξασφαλίσει το μέλλον της κόρης του. Το 2003 πλήρωσε 28.000€ σε μια εταιρεία εργολάβων για ένα μικρό διαμέρισμα δύο δωματίων. Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η κόρη του θα μπορούσε να μπει μέσα εντός 24 μηνών. Ο ίδιος δεν μπορούσε βέβαια να φανταστεί ότι το διαμέρισμα που τότε αγόραζε επρόκειτο να γίνει το επίκεντρο ενός πρωτοφανούς κατασκευαστικού σκανδάλου στην πΓΔΜ. Ο Αθανασόφσκι στο τέλος κατέληξε να χάσει όλα του τα χρήματα και το διαμέρισμα. Η κατασκευαστική εταιρεία Fikom, για πολλά χρόνια εξαπατούσε εκατοντάδες αγοραστές, πουλώντας σε περισσότερους από έναν το ίδιο διαμέρισμα. Οι δύο ιθύνοντες μπήκαν στη φυλακή, ο ιδιοκτήτης μάλιστα αυτοκτόνησε όσο ήταν κρατούμενος. Το επίμαχο κτιριακό συγκρότημα στο μεταξύ, παραμένει άδειο. Η περίπτωση του Κιρίλ Αθανασόφσκι δεν είναι μοναδική. Η αγορά ακινήτων όχι μόνο στην πΓΔΜ αλλά και στη γειτονική Σερβία, είναι μια επικίνδυνη επένδυση εδώ και χρόνια. Η ιστορία πάει πίσω στα πρώτα χρόνια μετά τη διάλυση Γιουγκοσλαβίας και το συνταρακτικό εμφύλιο που ακολούθησε. Πολλοί εκμεταλλεύθηκαν το γενικότερο χάος που επικρατούσε για να πλουτίσουν με παράνομα μέσα. Εν προκειμένω, στο χώρο της αγοραπωλησίας ακινήτων. Λόγω της απουσίας επίσημων, κρατικών αρχείων, είναι δύσκολο να υπολογιστεί ο αριθμός ατόμων, που όπως ο Αθανασόφσκι, έπεσαν θύματα απάτης. Ωστόσο βάσει ανεξάρτητων υπολογισμών ενώσεων εξαπατημένων αγοραστών, ο αριθμός τους ξεπερνά τις 6.000, ενώ τα θύματα υπολογίζεται ότι έχουν υποστεί χρηματικές απώλειες άνω των 180 εκατομμυρίων ευρώ. Στο μεταξύ πολλοί από τους «εγκεφάλους» των κυκλωμάτων που δρούσαν στον κλάδο των κατασκευών, έχουν διαφύγει στην Λατινική Αμερική. Κάποιοι συνελήφθησαν και καταδικάστηκαν, μολονότι οι δικηγόροι των εξαπατηθέντων αναφέρουν, ότι η ζημία που υπέστησαν δεν θα αποκατασταθεί ποτέ. Στο Νόβι Σαντ, τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Σερβίας, ο Νέναντ Πεγίν, προσπαθεί εδώ και πάνω από δέκα χρόνια να δικαιωθεί. Και αυτός έπεσε θύμα αντίστοιχης πλεκτάνης. Ζητά πίσω τώρα τα 18.000 € που είχε καταβάλει για ένα ανύπαρκτο διαμέρισμα, επίσης το 2003. Ο ίδιος μάλιστα είχε πουλήσει ένα ιδιόκτητο μεγάλο διαμέρισμα για να αγοράσει δύο μικρά στούντιο, ένα για τον ίδιο και τη σύζυγό του και ένα για τον γιο του. Λίγο αργότερα όμως έμαθε ότι το ένα εκ των δύο νέων διαμερισμάτων είχε πουληθεί σε περισσότερους αγοραστές. «Αντί για διαμέρισμα αγοράσαμε ένα πρόβλημα. Αλλά δεν το βάζω κάτω», λέει ο Πεγίν, ο οποίος μάλιστα είναι πρόεδρος σωματίου εξαπατημένων αγοραστών στο Νόβι

Σαντ. Μόνο στην πόλη αυτή έχουν γίνει άλλες 3.000 σχετικές καταγγελίες, σε σύνολο 5.000 σε όλη την Σερβία. Πώς όμως εξηγείται το φαινόμενο αυτό; Τόσο στην Σερβία όσο και στην πΓΔΜ, αυτές οι παράνομες πωλήσεις ακινήτων έγιναν στις αρχές του 21ου αιώνα, όταν ακόμη δεν υπήρχαν ηλεκτρονικά καταχωρημένα στοιχεία κτηματολογίου, αλλά ούτε και σαφής νομοθεσία που να προστατεύει τους αγοραστές από αντίστοιχες απάτες. Οι ίδιοι οι αγοραστές βρήκαν ελκυστικές τις χαμηλές τιμές των επίμαχων ακινήτων και κάπως έτσι παραπλανήθηκαν, εξηγεί ο Νέναντ Τζώρτζεβιτς, επικεφαλής σερβικής ένωσης μεσιτών. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά, τα επίμαχα διαμερίσματα πωλούνταν κατά 20 με 30% φθηνότερα από ό,τι θα έπρεπε κανονικά. Η Λορίγια Βανέφσκα είναι δικηγόρος των θυμάτων της Fikom στα Σκόπια. Και η ίδια είναι επίσης θύμα αυτής της απάτης. Εκτιμά ότι ο ιδιοκτήτης της εταιρείας και η σύζυγος του που καταδικάστηκαν σε 15 χρόνια φυλάκισης, ήταν μόνο «η βιτρίνα» ενός μεγαλύτερου κυκλώματος που δρούσε στα Βαλκάνια. Το γεγονός ότι ο ιδιοκτήτης της Fikom αυτοκτόνησε περιπλέκει κι άλλο την υπόθεση, επειδή δεν πρόλαβε να μιλήσει και να δώσει ονόματα συνεργών. Από την πλευρά της η σκοπιανή δικηγόρος δεν δηλώνει αισιόδοξη ότι η υπόθεση αυτή θα έχει αίσιο τέλος στη δικαιοσύνη της χώρας, δεδομένου ότι η συλλογή στοιχείων, η εξέταση μαρτύρων και συνολικά το δικονομικό σκέλος της υπόθεσης, δεν φαίνεται να ολοκληρώνονται σύντομα. «Όλα αυτά τα εκατομμύρια που χάθηκαν πρέπει να έχουν καταλήξει κάπου, ενδεχομένως στα χέρια όλων εκείνων που ζητούν την καθυστέρηση των δικών» αναφέρει η Λ. Βανέφσκα χαρακτηριστικά. Την ίδια ώρα πολλοί εκ των εξαπατηθέντων αναγκάζονται να θέσουν τέλος στις δικαστικές διεκδικήσεις, γιατί δεν έχουν πλέον χρήματα αλλά ούτε και ηθικά αποθέματα. Άλλοι πάλι, όπως ο Νέναντ Πεγίν, δεν το βάζουν κάτω και συνεχίζουν να αναζητούν δικαίωση.